

FLOTA FIRMOWA

NAPĘDZA SEKTOR MŚP

WPROWADZENIE

Ostatnie dekady przyniosły znaczący wzrost liczby pojazdów w Polsce, będący odzwierciedleniem zmian w życiu społecznym i gospodarczym. Wystarczy wspomnieć, że od momentu transformacji park zarejestrowanych aut osobowych zwiększył się niemal pięciokrotnie (z 5,261 mln w 1990 r. do 27,347 mln w 2023 r.¹). Obecnie istotny udział w krajowym wolumenie mają samochody firmowe i choć ich podstawową funkcją nadal jest przewóz osób i towarów, to można im przypisać także nowe role.

Flota firmowa stanowi ważną część wielu biznesów: czasami po prostu ułatwia prowadzenie działalności, czasami jest wręcz jej filarem. Funkcjonuje w przedsiębiorstwach z różnych branż i o różnej wielkości – od wielkich korporacji po sektor MŚP. Ze względu na korzyści finansowe po takie rozwiązanie chętnie sięgają również osoby samozatrudnione. Samochód służbowy przestał być przywilejem prezesów i dyrektorów. Coraz częściej stanowi element polityki employer branding i jako taki jest udostępniany także kadrze kierowniczej i innym pracownikom.

Czy auto służbowe to atrakcyjny benefit pracowniczy? Jak pandemia odcisnęła swoje piętno na flocie firmowej? Jaka forma finansowania będzie najkorzystniejsza i kiedy warto przejść na profesjonalny model zarządzania? Jaką rolę w tym segmencie odegrają elektromobilność i nowoczesne technologie? Te zagadnienia postaramy się rozwinąć w raporcie, który oddajemy w Państwa ręce.

Inspirującej lektury.

¹ [https://www.pzpm.org.pl/Rynek-motoryzacyjny/Park-pojazdow-zarejestrowanych/Park-pojazdow-zarejestrowanych-w-Polsce-1990-2022-wg-GUS,IBRM Samar](https://www.pzpm.org.pl/Rynek-motoryzacyjny/Park-pojazdow-zarejestrowanych/Park-pojazdow-zarejestrowanych-w-Polsce-1990-2022-wg-GUS,IBRM_Samar), na podstawie danych CEPIK [dostęp 4.12.2024].

FLOTA FIRMOWA – FORMA, FUNKCJA, FINANSOWANIE

Pod pojęciem floty firmowej kryje się ogół pojazdów, które należą do przedsiębiorstwa lub są przez nie użytkowane. Kategoria ta jest zatem dość pojemna i może obejmować różne typy pojazdów, między innymi:

- samochody osobowe
- samochody dostawcze (dmc do 3,5 t)
- samochody ciężarowe (dmc powyżej 3,5 t), naczepy i przyczepy
- autobusy i autokary
- pojazdy wolnobieżne, np. maszyny budowlane

Funkcja, jaką pełni flota firmowa, ewoluowała – dzisiaj to już nie tylko sposób na zapewnienie mobilności pracowników i przepływu dóbr. Ma również inne zadania.

- Reprezentacja – auto staje się wizytówką firmy (szczególnie gdy jest obrandowane), a czasem także oznaką prestiżu osoby, która z niego korzysta.
- Benefit pracowniczy – samochód służbowy to instrument do motywowania i utrzymania lojalności pracowników.
- Przewóz osób – dotyczy zarówno sytuacji, gdy korzysta się z auta indywidualnie, w ramach realizacji obowiązków służbowych, jak i świadczy usługi przewozu pasażerów.
- Transport towarów – tutaj rozpiętość zastosowań jest ogromna i obejmuje zarówno B2B, jak i B2C.

Flotę firmową można sfinansować poprzez:

- zakup za gotówkę lub kredyt – przedsiębiorca staje się właścicielem pojazdów;
- leasing lub wynajem długoterminowy – przedsiębiorca jest tylko użytkownikiem pojazdów.

Sektor MŚP w Polsce wszedł w rok 2020 z ambitnymi planami dotyczącymi floty firmowej. W I kwartale prawie 18% z ponad 2 milionów jego przedstawicieli deklaroowało chęć inwestycji w tej dziedzinie, co mogłoby się przełożyć nawet na 800 tysięcy aut na rynku. Rzeczywistość szybko zweryfikowała te zamierzenia: w kwietniu 2020 r. w Centralnej Ewidencji Pojazdów zostało zarejestrowanych 17 865 samochodów osobowych i dostawczych poniżej 3,5 t, czyli o 66% mniej niż w kwietniu 2019 r. i 47% mniej niż w marcu 2020 r.² Na liczbę rejestracji podczas pandemii wpłynęła niepewność biznesowa i lockdown, który uniemożliwił fizyczne dopełnienie formalności. Dużym problemem był także brak pojazdów spowodowany zakłóceniami w łańcuchach dostaw i przestojami fabryk. W konsekwencji liczba nabywców instytucjonalnych zmniejszyła się o ponad 20%³.

Zarządzanie flotą firmową wymagało wówczas dużej elastyczności. Samochód okazał się najbezpieczniejszym i preferowanym środkiem transportu. Równocześnie mobilność pracowników, a więc też potrzeba korzystania z auta służbowego została mocno ograniczona przez narodową kwarantannę, której długofalowym skutkiem jest upowszechnienie pracy w modelu zdalnym i hybrydowym.

Tymczasem branża KEP (usługi kurierskie, ekspresowe, paczkowe), wykorzystująca samochody dostawcze, zanotowała rekordowy wzrost, a transport okazał się potrzebny bardziej niż kiedykolwiek. Mogłoby to dać impuls do rozwoju firm logistycznych, gdyby nie fakt, że przez brak pojazdów i rąk do pracy nie nadążały z zaspokojeniem popytu.

	2019	2020	
Rejestracje pojazdów osobowych, dostawczych i ciężarowych w Polsce (tys. szt.)	653,8	508,6	Spadek o 22%
Produkcja aut w Polsce (tys. szt.) ⁴	642,5	445,3	Spadek o 30%
Produkcja aut w UE (tys. szt.) ⁵	13 028,9	9 942,5	Spadek o 23,7%

² <https://pzwlp.pl/informacja-prasowa/nawet-800-000-aut-planowaly-nabyc-w-2020-roku-firmy-z-sektora-msp-koronawirus-pokrzyzowal-im-plany> [dostęp 4.12.2024].

³ Raport kwartalny PZPM i KPMG w Polsce „Branża motoryzacyjna”, Edycja Q1/2020 i Edycja Q1/2021.

⁴ Tamże.

⁵ European Automobile Manufacturers Association (ACEA), „Economic and Market Report. EU Automotive Industry. Full-year 2020”.

ROK 2020 – PRZEŁOMOWY CZY JAK KAŻDY INNY?

FLOTA FIRMOWA DZIŚ I JUTRO

Pandemia COVID-19 zachwiała branżą motoryzacyjną, a co za tym idzie – rynkiem flotowym, i choć od jej wybuchu minęło już prawie pięć lat, Polska nadal nie wróciła na ścieżkę stabilnego wzrostu. Do końca października 2024 r. zarejestrowano 500 710 samochodów osobowych i dostawczych do 3,5 t (więcej o 12,8% niż w analogicznym okresie 2023 r.) i 22 706 ciężarowych (mniej o 19,5%)⁶.

Względnie stały jest za to udział klienta instytucjonalnego w całkowitej liczbie rejestracji aut osobowych – w październiku 2024 r. wyniósł 2/3, zaś w niektórych miesiącach sięgał 70%. Ponieważ w jednoosobowej działalności gospodarczej samochód rejestrowany jest na konkretne dane osobowe, a nie na firmę, realnie ten odsetek może być jeszcze wyższy⁷. Według danych PZPM firmy wymieniają flotę średnio co trzy lata, czyli znacznie częściej niż klienci indywidualni.

Wydaje się, że zapotrzebowanie na auta służące jako narzędzie pracy, szczególnie do realizacji usług transportowych, przy rosnącym popycie na towary nie zmniejszy się. Jednak w świetle trendów społecznych i związanych z rynkiem pracy mogą zmieniać się zarówno potrzeby użytkowników floty, jak i priorytety decydentów. Ograniczony wjazd do centrów miast, malejąca liczba miejsc parkingowych i rosnące opłaty, praca zdalna lub hybrydowa, korzystanie z transportu zbiorowego lub rowerów – to wszystko może wpłynąć na rolę samochodów osobowych we flocie. Być może odpowiedzią na te wyzwania będzie carsharing albo zwiększenie udziału aut z napędem alternatywnym, również w segmencie pojazdów dostawczych.

⁶ <https://www.pzpm.org.pl/pl/Rynek-motoryzacyjny/Rejestracje-Pojazdow/CIEZAROWE-w-tym-AUTOBUSY/Pazdziernik-2024r2>; <https://www.pzpm.org.pl/pl/Rynek-motoryzacyjny/Rejestracje-Pojazdow/OSOBOWE-i-DOSTAWCZE/Pazdziernik-2024r2> [dostęp 4.12.2024].

⁷ https://www.samar.pl/_/3/3.a/121895/3.sc/11/Rejestracje-samochod%C3%B3w-osobowych-i-dostawczych-w-pa%C5%BAdzierniku-2024-roku.html?locale=pl_PL [dostęp 4.12.2024].

**LEASING
NAJEM
ROZWÓJ**

TU KORZYŚCI NAPĘDZAJĄ TWÓJ BIZNES

Pobierz aplikację i nadaj sobie dostęp do Strefy Biznesu.
Tutaj łatwo skorzystasz z leasingu EFL, a wszystko, czego potrzebujesz do rozwoju firmy, masz w zasięgu kursora.

SPRAWDŹ >

FLOTA ROŚNIE, EMISJE MALEJĄ?

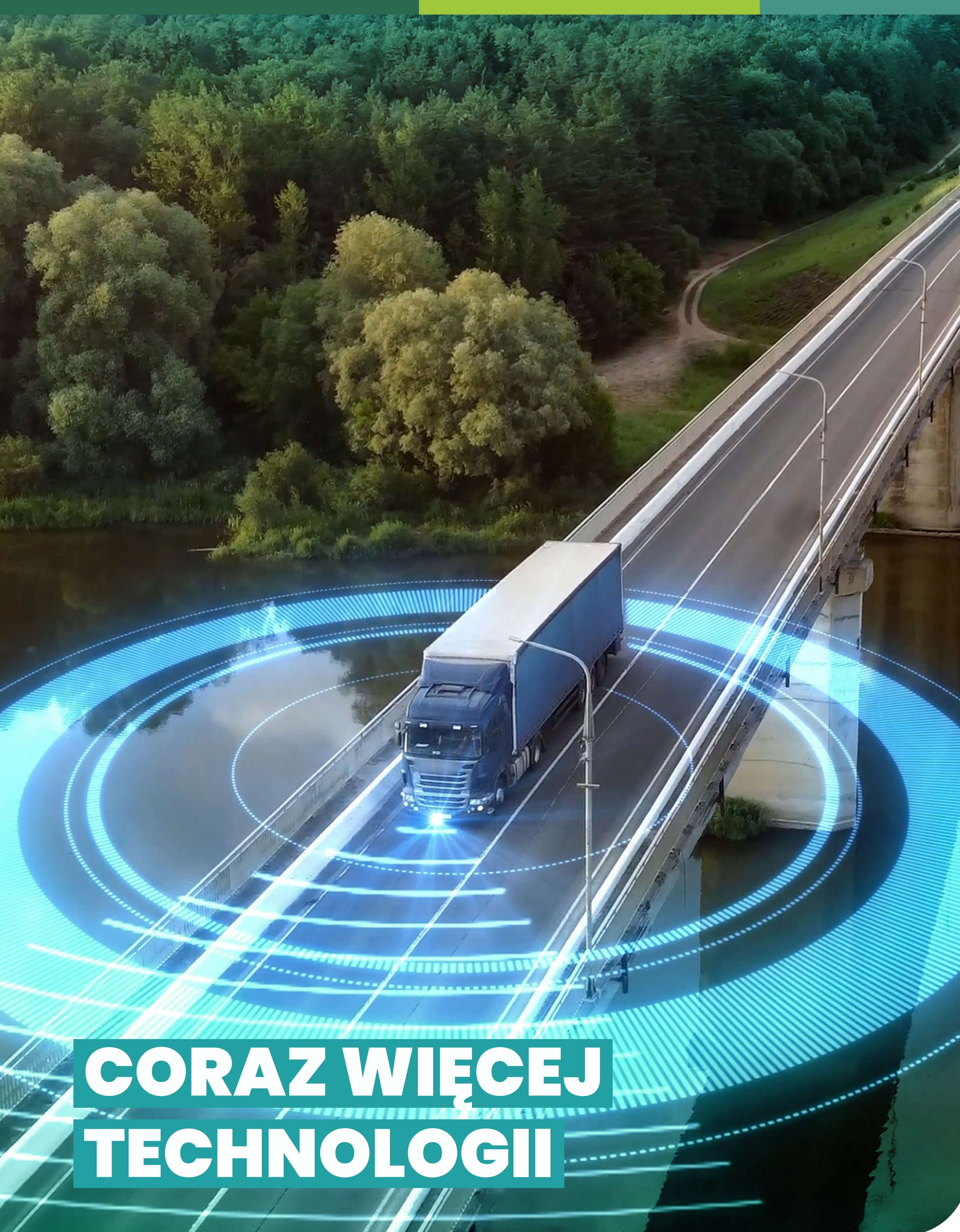
Pojazdy elektryczne wciąż stanowią niewielki segment rynku: 4% wszystkich nowych rejestracji samochodów osobowych i 2,3% samochodów dostawczych i ciężarowych w ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 2024 r.⁸ Jednak widoczna jest tendencja rosnąca. Na koniec października 2024 r. w Polsce było zarejestrowanych 76 240 aut w pełni elektrycznych, co oznacza wzrost o 46% rok do roku. W taborze zdecydowanie przeważają samochody osobowe – 68 634 szt., natomiast 7 639 szt. to pojazdy dostawcze i ciężarowe⁹. Biorąc pod uwagę zastosowanie tych ostatnich, można przyjąć, że co najmniej 10% elektryków w naszym kraju należy do floty firmowej.

Przedsiębiorcy cenią je za bezawaryjność, wygodę i niskie koszty eksploatacji, na znaczeniu zyskuje też aspekt środowiskowy. Firmy traktują auta z napędem alternatywnym jako sposób na budowanie wizerunku i relacji biznesowych. Pozwala to nie tylko zredukować własne emisje, ale także wspierać w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju klientów, którzy często preferują współpracę z „zielonymi” dostawcami. Czołowe firmy kurierskie, które mocno stawiają na dekarbonizację, już teraz w swojej pracy wykorzystują setki elektrycznych dostawczaków.

Upowszechnienie aut elektrycznych, zwłaszcza w segmencie ciężkim, wciąż utrudnia niewystarczająco rozbudowana sieć ładowania. Przeszkodą jest też wysoki koszt zakupu. Rządowe dofinansowania nie są w stanie sprostać zapotrzebowaniu – środki z programu „Mój elektryk” wyczerpują się szybko, zaś program „Wsparcie zakupu lub leasingu pojazdów zeroemisyjnych kategorii N2 i N3” nie został jeszcze uruchomiony. W tej sytuacji rozwiązaniem może być skorzystanie z rynku wtórnego lub wynajmu długoterminowego, który oferuje już bogaty wybór pojazdów elektrycznych na dogodnych warunkach.

⁸ <https://www.pzpm.org.pl/Rynek-motoryzacyjny/Rejestracje-Pojazdow/CIEZAROWE-w-tym-AUTOBUSY/Pazdziernik-2024r2>; <https://www.pzpm.org.pl/Rynek-motoryzacyjny/Rejestracje-Pojazdow/OSOBOWE-i-DOSTAWCZE/Pazdziernik-2024r2> [dostęp 4.12.2024]

⁹ Dane wg Licznika Elektromobilności PSNM i PZPM, <https://psnm.org/2024/informacja/licznik-elektromobilnosci-polski-rynek-samochodow-elektrycznych-wciaz-na-plusie/> [dostęp 4.12.2024].

CORAZ WIĘCEJ TECHNOLOGII

Samochody będące na wyposażeniu floty firmowej są coraz bardziej ekonomiczne, komfortowe i bezpieczne. Konieczność zarządzania nią powoduje, że technologia wkracza tu na kolejny poziom – by uprościć cały proces i jednocześnie wspierać realizację polityki flotowej przedsiębiorstwa.

System GPS to już praktycznie standard – pozwala monitorować np. trasę auta, zużycie paliwa i styl jazdy. Jego dopełnieniem może być radiowe zabezpieczenie pojazdu, które umożliwia odnalezienie go w przypadku kradzieży. Nowoczesne urządzenia telematyczne pomagają uzyskać szeroko pojęte oszczędności: dzięki optymalizacji tras i monitorowaniu parametrów jazdy przyczyniają się do zmniejszenia zużycia paliwa, a co za tym idzie obniżenia kosztów użytkowania i redukcji emisji CO₂. Zyskuje na tym także stan auta, które zgodnie z potrzebami podlega przeglądom i naprawom, oraz bezpieczeństwo kierowcy i ładunku (zwłaszcza w przypadku łańcucha chłodniczego). Tachograf rejestrujący m.in. aktywność kierowcy czy prędkość samochodu oraz elektroniczna karta drogowa pozwalają kontrolować zgodność z przepisami. Natomiast karty paliwowe ułatwiają zarządzanie tankowaniem.

Dużym udogodnieniem są aplikacje mobilne dla kierowców i portale dla menedżerów floty w przedsiębiorstwach. Te pierwsze m.in. umożliwiają zlokalizowanie znajdujących się w pobliżu stacji paliw i serwisów czy ułatwiają załatwienie różnych formalności. To drugie rozwiązanie zapewnia szybki i łatwy dostęp do najważniejszych informacji dotyczących samochodów firmowych, a jeśli jest wyposażone w alerty dla każdego pojazdu – przypomina o ważnych terminach.

AI w CFM

Zarządzanie flotą oczywiście nie może się obyć bez sztucznej inteligencji. Obecnie AI poprzez optymalizację trasy potrafi zmniejszyć zużycie paliwa, a dzięki analizie zachowań kierowcy – zapobiec niebezpiecznym sytuacjom na drodze. Prognozuje się, że jej wykorzystanie w CFM będzie rosło. Obecnie trwa wyścig firm technologicznych, gdzie stawką jest upowszechnienie w branży asystenta AI – narzędzia, które ma służyć do analizy i raportowania danych dotyczących floty.

Z pewnością warto zacząć od zadania sobie kilku pytań, m.in. komu i do jakich celów ma służyć pojazd firmowy. Auta osobowe w zależności od typu nadwozia mogą odpowiadać na różne potrzeby. Pojemne kombi ułatwi pracę przedstawiciela handlowego, SUV zapewni komfort podczas długich podróży służbowych, elegancki sedan będzie świetnie reprezentował firmę – w szczególności dotyczy to marek premium. Pojazdy dostawcze znajdą zastosowanie w wielu firmach z różnych branż, zwłaszcza tych, które realizują usługi transportowe i spedycyjne lub przewóz osób. Flota złożona z ciężarówek jest domeną branży transportowej, produkcyjnej i budowlanej.

W wielu przypadkach samochód ma nie tyle zarabiać na sobie, co być użyteczny w innym wymiarze – jako narzędzie w walce o pozyskanie i utrzymanie wartościowego pracownika. Będąc benefitem pozapłacowym, bywa dla pracodawcy bardziej opłacalny niż udzielenie podwyżki, a przez pracownika pożądanym, szczególnie jeśli otrzymuje on możliwość korzystania z auta także w celach prywatnych. Samochód służbowy użytkowany na takich zasadach to stosunkowo nowe zjawisko w polskich firmach. Oferowanie takiego benefitu deklaruje 66% przedsiębiorców w naszym kraju. Jako świadczenie pozapłacowe jest on atrakcyjny dla 46% pracowników, przy czym największym uznaniem cieszy się w najmłodszej grupie wiekowej (18-25 lat) i wśród osób na stanowiskach kierowniczych¹⁰.

¹⁰ Raport ICAN Institute „Benefity przyszłości”, 2023.

JAK ZAPLANOWAĆ FLOTĘ FIRMOWĄ...

... I JAK JĄ SFINANSOWAĆ

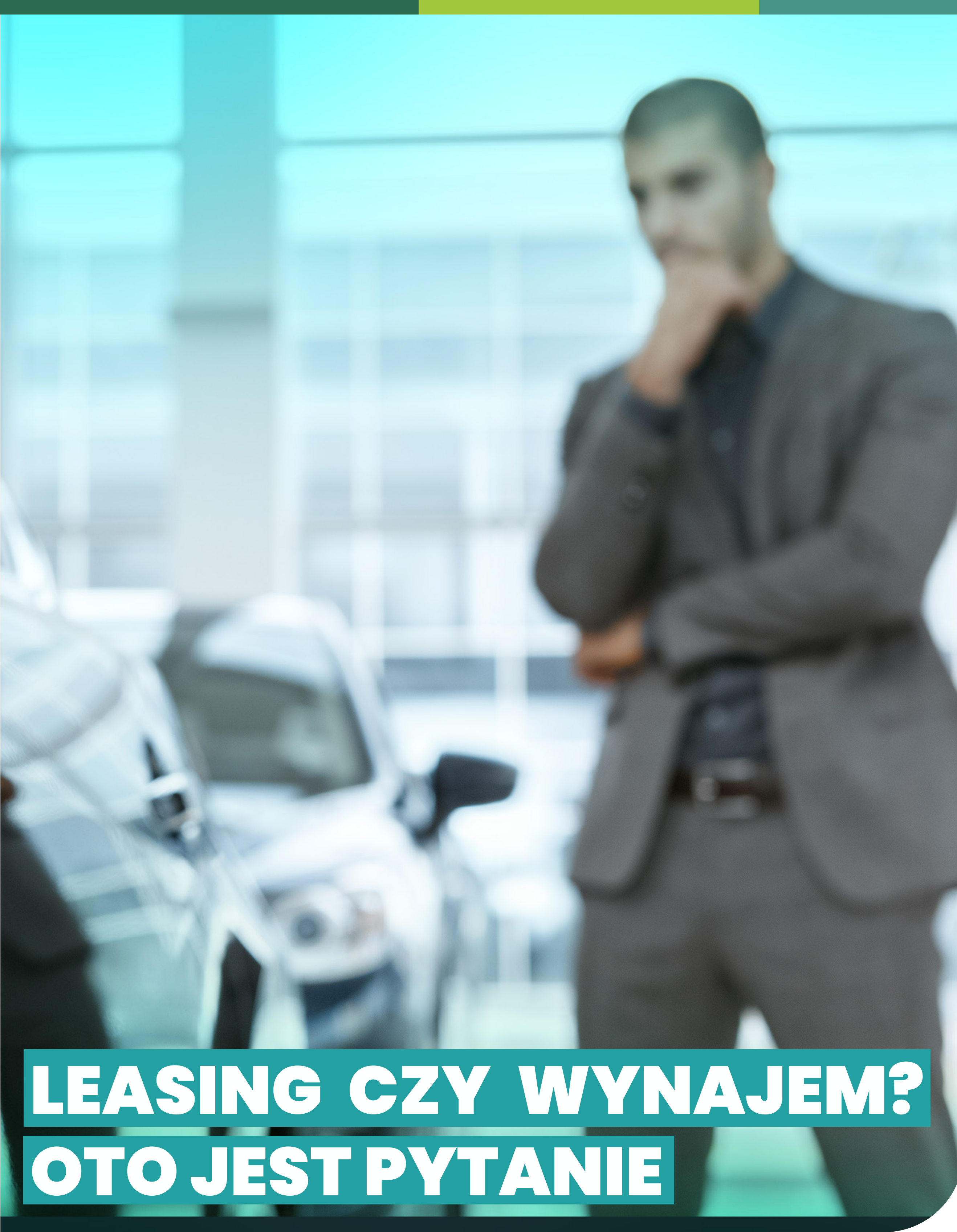
Kolejną kluczową kwestią – a może nawet najważniejszą – jest to, jakie (i czy w ogóle jakiegokolwiek) koszty można ponieść na starcie, a jakie podczas dalszego użytkowania auta firmowego. W sektorze MŚP widać zmianę podejścia do finansowego aspektu floty firmowej. W 2016 r. jako cechę idealnego samochodu służbowego przedsiębiorcy w pierwszej kolejności wskazywali niski koszt użytkowania (46% ankietowanych), sześć lat później przy zakupie brali pod uwagę przede wszystkim cenę pojazdu (37,3%)¹¹.

W tym kontekście warto wspomnieć o roli rynku wtórnego. Gdy wskutek pandemii ceny nowych samochodów wzrosły, a czas oczekiwania na nie znacząco się wydłużył, firmy przekierowały swoje zainteresowanie na auta „z drugiej ręki”. W 2022 r. ponad połowa przedsiębiorców z sektora MŚP deklarowała chęć zakupu samochodu używanego¹². Okazały się one opcją efektywną kosztowo (w przypadku marek premium czasami jedyną dostępną), a przy tym wiarygodną, dzięki nabywaniu aut poleasingowych, w dobrym stanie i ze zweryfikowaną historią użytkowania.

TCO (Total cost of ownership) – całkowity koszt posiadania pojazdu, czyli wszystkie koszty od momentu zakupu go aż do zbycia. Obejmuje nie tylko środki potrzebne do nabycia auta, ale także jego użytkowania: paliwa i płynów eksploatacyjnych, opon, przeglądów i napraw, ubezpieczeń, opłat drogowych i parkowania, a nawet związane z wyłączeniem pojazdu z użytku.

¹¹ Badania Instytutu Keralla na zlecenie Carefleet S.A.
<https://carefleet.pl/storage/2022/01/Raport-Cena-glownym-kryterium-decydujacy-m-wyborze-samochodow-w-sektorze-MSP-1.pdf>;
<https://pzwlp.pl/storage/files/idealny-samochod-dla-m-9Bp---raport-z-badania-carefleet-sa-67c9a.pdf> [dostęp 4.12.2024].

¹² Badanie Instytutu Keralla na zlecenie Carefleet S.A.
<https://carefleet.pl/pl/blog/2022/02/28/uzywane-samochody-w-firmie-postaw-na-auta-poleasingowe/> [dostęp 4.12.2024].

LEASING CZY WYNAJEM? OTO JEST PYTANIE

Leasing i wynajem długoterminowy to dwa modele finansowania aut firmowych, które pozwalają ograniczyć jednorazowe nakłady inwestycyjne albo zupełnie ich uniknąć.

Leasing jest popularny w polskich firmach już od lat 90. ubiegłego wieku. Przy tej formie finansowania przedsiębiorstwo może wykupić na własność samochody wchodzące w skład jego floty po zakończeniu umowy. Dodatkową zaletą jest większa swoboda użytkowania pojazdów: leasingobiorca nie ma limitów w liczbie przejechanych kilometrów ani nie jest rozliczany z dbałości o stan auta. Leasingodawcy coraz częściej udzielają leasingu już od pierwszego dnia działalności gospodarczej. Firma decydująca się na to rozwiązanie musi uiścić opłatę inicjalną, która potwierdzi jej wiarygodność finansową – to koszt sporo niższy od zakupu samochodu. Ponadto spoczywa na niej obowiązek obsługi serwisowej i administracyjnej pojazdów.

Wynajem długoterminowy, który funkcjonuje jak leasing operacyjny z obsługą, cieszy się coraz większym zainteresowaniem. W tym przypadku przedsiębiorstwo musi wykazać odpowiednie dochody, które gwarantują spłatę rat za flotę firmową. Tym sposobem finansowania powinny zainteresować się podmioty, którym zależy na przewidywalności kosztów (co wynika ze stałej, comiesięcznej opłaty) i oszczędności czasu (w pakiecie są usługi związane z serwisem, ogumieniem, ubezpieczeniem czy assistance). Docenią go szczególnie firmy, w których kierowcy przejeżdżają do 60 tys. km rocznie i co kilka lat chcą wymienić auto – bo choć po zakończeniu umowy istnieje możliwość pierwokupu pojazdu, to przeważnie użytkownik wybiera nowy model.

Rosnąca liczba samochodów w przedsiębiorstwie często idzie w parze z ich większym zróżnicowaniem. Mniejsze biznesy, które dysponują maksymalnie kilkoma autami, stawiają raczej na uniwersalne pojazdy, większe dywersyfikują flotę pod kątem zastosowań. Szczególnie w tej drugiej sytuacji zasadne może być utworzenie w firmie stanowiska menedżera floty. To osoba odpowiedzialna za zarządzanie flotą pojazdów, a jej praca polega na opracowaniu i egzekwowaniu polityki flotowej. Obejmuje to m.in. zmniejszanie lub zwiększanie taboru, nadzór nad jego stanem, tak by pojazdy były bezpiecznym i sprawnym narzędziem pracy, analiza i optymalizacja kosztów użytkowania.

Przy tej liczbie zadań warto rozważyć powierzenie zarządzania flotą wyspecjalizowanym podmiotom. Car Fleet Management może odciążyć właściciela lub menedżera floty w zakresie serwisowania aut, sezonowej wymiany i przechowywania opon oraz zarządzania likwidacją szkód. Pozwala to firmie ograniczyć czas i wydatki związane z utrzymaniem pojazdów oraz administrowaniem nimi i skupić się na podstawowej działalności biznesowej.

Jeśli przedsiębiorca zdecyduje się skorzystać z kompleksowej oferty firmy CFM, która obejmuje także finansowanie aut w formie wynajmu długoterminowego, może spodziewać się dodatkowych udogodnień, takich jak ubezpieczenie, karty paliwowe, monitoring GPS czy usługi door to door. Klienci mogą też liczyć na dedykowane aplikacje i portale do obsługi floty.

DUŻA FLOTA – PROSTE ZARZĄDZANIE

